

คำถาม : ประเทศใดมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำธุรกิจมากที่สุดในโลก

คำตอบ : ธนาคารโลก (World Bank) ได้สรุปผลการสำรวจสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเข้าไปทำธุรกิจของประเทศต่าง ๆ ไว้ในรายงานเรื่อง **“Doing Business 2007: How to reform”** ซึ่งจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี โดยล่าสุดได้เผยแพร่เมื่อวันที่ 6 กันยายน 2549 เพื่อประเมินโอกาสและต้นทุนในการเข้าไปทำธุรกิจในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ทั้งนี้ ประเทศที่นำมาจัดอันดับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเข้าไปทำธุรกิจในรายงานฉบับนี้มี 175 ประเทศ ซึ่งจะพิจารณาจาก 10 ปัจจัย ได้แก่ การจัดตั้งธุรกิจ การขอใบอนุญาตประกอบกิจการ ความยืดหยุ่นของกฎหมายแรงงาน การจดทะเบียนทรัพย์สิน ข้อมูลเครดิตและกฎหมายล้มละลาย มาตรการปกป้องผู้ถือหุ้นรายย่อย ระบบภาษี มาตรการทางการค้าระหว่างประเทศ การบังคับใช้สัญญาทางธุรกิจ และการปิดกิจการของธุรกิจ โดยปัจจัยเหล่านี้จะเกี่ยวข้องกับกระบวนการระเบียบและวิธีปฏิบัติของภาครัฐโดยตรง อันจะสะท้อนให้เห็นถึงความยากง่ายของการเข้าไปดำเนินธุรกิจในแต่ละประเทศ

สำหรับผลการสำรวจสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเข้าไปทำธุรกิจของประเทศต่าง ๆ มีหลายประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

- **ประเทศที่มีสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการเข้าไปทำธุรกิจมากที่สุด** คือ **สิงคโปร์** เลื่อนขึ้นจากที่อยู่อันดับ 2 ในปี 2548 เนื่องจากมีขั้นตอนการจัดตั้งธุรกิจสะดวกและรวดเร็วมากที่สุด โดยใช้เวลาเฉลี่ยเพียง 6 วัน และมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการจัดตั้งต่ำมากเพียง 0.8% ของรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี (GDP per Capita) อีกทั้งรัฐบาลมีการดำเนินนโยบายที่โปร่งใสและชัดเจน ทำให้นักลงทุนมีความเชื่อมั่นตลอดระยะเวลาที่ดำเนินธุรกิจในสิงคโปร์ นอกจากนี้ สิงคโปร์ยังเป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทำให้การขนถ่ายสินค้ามีความสะดวกและรวดเร็ว อันดับ 2 คือ นิวซีแลนด์ ซึ่งเลื่อนลงจากอันดับ 1 ในปี 2548 อันดับ 3 และ 4 คือ สหรัฐฯ และแคนาดา ซึ่งมีอันดับเท่ากับปีก่อน ตามมาด้วยฮ่องกง ซึ่งเลื่อนขึ้นมาจากอันดับ 6 สลับกับสหราชอาณาจักรที่ตกลงไป 1 อันดับ

- **ประเทศที่มีสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการเข้าไปทำธุรกิจน้อยที่สุด** คือ **คองโก** เนื่องจากมีขั้นตอนการจัดตั้งธุรกิจที่ซับซ้อน โดยใช้เวลาเฉลี่ยสูงถึง 155 วัน และมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการจัดตั้งสูงถึง 481.1% ของ GDP per Capita อีกทั้งการขอใบอนุญาตประกอบกิจการต้องใช้เวลาเฉลี่ยสูงถึง 306 วัน นอกจากนี้กฎหมายแรงงานยังมีความยืดหยุ่นต่ำ รวมถึงการเข้าถึงแหล่งเงินทุนในประเทศยังทำได้จำกัด ประกอบกับระบบกฎหมายต่าง ๆ และระบบภาษียังล่าช้า ร่องลงมา ได้แก่ ทิมอร์-เลสเต กินีบิสเซา และชาด ตามลำดับ

- **ภูมิภาคที่สามารถปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเข้าไปทำธุรกิจเด่นชัดมากที่สุด** คือ **ภูมิภาคแอฟริกา** จากที่อยู่อันดับสุดท้ายในปีก่อน แต่ในปีนั้นเลื่อนขึ้นมาจากอันดับ 3 รองจากภูมิภาคยุโรปและเอเชียกลาง และกลุ่มประเทศ OECD ตามลำดับ เนื่องจากกว่า 2 ใน 3 ของประเทศในภูมิภาคแอฟริกามีการเร่งปรับปรุงกฎระเบียบต่าง ๆ รวมทั้งขั้นตอนการดำเนินธุรกิจให้เกิดความสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น ทำให้หลายประเทศในภูมิภาคนี้มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเข้าไปทำธุรกิจดีขึ้นมาก อาทิ

- โกดดิวัลร์ สามารถลดขั้นตอนการจดทะเบียนทรัพย์สิน จากเดิมที่ใช้เวลาถึง 397 วัน เหลือเพียง 32 วัน
- บูร์กินาฟาโซ ลดขั้นตอนการจัดตั้งธุรกิจจาก 12 ขั้นตอน เหลือ 8 ขั้นตอน ทำให้จากเดิมที่ใช้เวลาถึง 45 วัน เหลือเพียง 34 วัน
- มาดากัสการ์ มีการลดทุนจดทะเบียนขั้นต่ำจาก 10 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เหลือเพียง 2 ล้านดอลลาร์สหรัฐ
- แทนซาเนีย นำระบบอิเล็กทรอนิกส์และวิธีการที่ทันสมัยมาใช้ในพิธีการทางศุลกากร ทำให้สามารถลดเวลาในการนำเข้าสินค้าและบริการลงถึง 12 วัน คือ จาก 51 เหลือเพียง 39 วัน

- ไทย เป็นประเทศที่มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเข้าไปทำธุรกิจอันดับที่ 18 เลื่อนขึ้นจากอันดับที่ 19 ในปีก่อน เนื่องจากปรับปรุงขั้นตอนการขอใบอนุญาตประกอบกิจการ การเข้าถึงแหล่งเงินทุนในไทยก็ทำได้ง่ายขึ้น และการจดทะเบียนทรัพย์สินใช้เวลาเพียง 2 วันเมื่อเทียบกับทั้งภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกซึ่งใช้เวลาเฉลี่ยสูงถึง 85.8 วัน

อย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นอื่น ๆ ที่สำคัญซึ่งนักธุรกิจควรใช้ประกอบการตัดสินใจก่อนที่จะเข้าไปดำเนินธุรกิจในประเทศเหล่านี้ ซึ่งในรายงานฉบับนี้ไม่ได้นำมาพิจารณา อาทิ ภาวะเศรษฐกิจ ความพร้อมของระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน ทำเลที่ตั้งของประเทศนั้น ๆ ว่าเอื้อต่อการกระจายสินค้าไปยังประเทศใกล้เคียงหรือไม่ รวมถึงเรื่องอัตราค่าจ้างแรงงาน และค่าเช่าที่ดิน เป็นต้น

ส่วนเศรษฐกิจต่างประเทศ ฝ่ายวิชาการ

ตุลาคม 2549